

Ik ben nu de powervrouw op wie ik als meisje had willen leunen

Aytun Aydin (51) had als tiener graag met iemand openhartig willen praten. Zeker omdat haar ouders slecht Nederlands spraken. Nu staat ze aan het hoofd van Elance, een onderneming die in steden regelt wat jonge vrouwen soms nodig hebben: een rolmodel.

interview **Dana Ploeger** foto's **Patrick Post**

HOREN

Versterk de stem
van meisjes

‘Bij jongens zijn alle zintuigen sterk vertegenwoordigd. Zij hebben van nature een hardere stem, zijn fysieker ingesteld en manifesteren zich anders dan meisjes. Die zijn het juist gewend om zacht

te spreken als ze zich niet lekker voelen en duiken maatschappelijk een beetje weg. Meisjes moeten meer hun best doen om zich te laten zien én horen.

Daarbij krijgen jongens die veel overlast bezorgen meer aandacht, zeker in het jongerenwerk. Hier in Amsterdam gaat daar al jaren meer geld en aandacht naartoe – logisch, want de overheid wil de kosten van criminaliteit en vandalisme inperken. Maar ik maak me juist hard voor de meiden. Daarom ben ik laagdrempelige coach- en trainingsprogramma’s gaan opzetten. Puur vanuit een innerlijke drijfveer, omdat ik dat zelf ook nodig had in mijn tienerjaren.

Als Turks meisje groeide ik op in Oss, op mijn derde kwam ik vanuit Ankara naar Brabant. Mijn vader was gastarbeider, op zoek naar avontuur. Mijn ouders spraken de Nederlandse taal nog niet en lieten mij brieven van de Belastingdienst lezen, ik was een jaar of acht. Ik wilde mijn ouders graag helpen – loyaliteit, delen, en hulp bieden staan hoog in het vaandel in onze cultuur – maar ik begreep niks van die ambtelijke brieven. Mijn vader snapte daar weer niets van: ik kon toch lezen! Daardoor heb ik lang gedacht dat ik dom was. Dat vormt je wel als kind.

Mijn steun kwam van een meidengroep, opgericht door een plaatselijk vrouwenorganisatie, waar ik als tiener bij terechtkwam. Daar volgde ik workshops en we spraken over allerhande onderwerpen die ons bezighielden. Samen met meisjes van totaal verschillende achtergronden leerde ik veel over mezelf en hoe alles werkt in de samenleving. Zo ontdekte ik mijn eigen identiteit en die ervaring wil ik graag doorgeven.”

ZIEN

Positieve rolmodellen
zijn broodnodig

“Bij het opvoeden van kinderen zit elke ouder weleens met de handen in het haar. Ikzelf zeker ook. Ik heb twee tienerzoons en vind het soms echt pittig. Wat dat betreft verwacht de samenleving veel te veel van ouders. En is het onderwijs vooral gericht op het ontwikkelen van IQ en te weinig van EQ – de sociale skills. Daarom werken we nauw samen met scholen en hebben we inloopsprekuren in diverse wijken: er zijn meer mensen nodig om kinderen op te voeden.

Vaak wordt gedacht dat meisjeswerk alleen bedoeld is voor kwetsbare kinderen, maar dat is niet zo. Wij zien dochters van minder begaafde én van hoogopgeleide ouders. We draaien groepen in rijke én in armere buurten. In al die huishoudens is er gedoe. Al zijn de behoeftes en uitdagingen anders, ons doel is hetzelfde: sociaal

Omdat ik op m'n achtste die ambtelijke brieven niet snapte, dacht ik dat ik dom was

en financieel zelfstandige meiden en jonge vrouwen.

Met een coach, vaak een oudere 'powervrouw' zoals we die noemen, maar ook in groepen praten zij over thema's waar ze mee worstelen. Ook dat varieert. Het kan gaan over huiselijk geweld of eetproblemen, maar juist ook over lichtere thema's als onzekerheid, moeilijk vrienden kunnen maken of hoe je je staande houdt in een samengesteld gezin.

Ons uitgangspunt is altijd: richt je op hun positieve ontwikkeling, versterk ze, zie ze niet als slachtoffer en pak ze ook zeker niet met fluwelen handschoenen aan. Zo kunnen ze werken aan hun weerbaarheid, hun eigen gedrag, en leren ze hoe ze hun eigen mening kunnen geven. Op die manier laten meiden zien dat ze er zijn, dat ze meetellen.

In dat proces zijn positieve rolmodellen erg belangrijk, zodat jonge vrouwen niet alleen worden beïnvloed door influencers op Instagram. Via ons komen ze in contact met sterke vrouwen, zoals ondernemers, ontwerpers of politici die hun verhaal komen vertellen. Eigenlijk proberen we een rolmodellenbureau te zijn voor inclusiviteit, gendergelijkheid en gelijkwaardigheid. Hoe geweldig zou het zijn als we straks een eerste vrouwelijke premier zouden krijgen. Al is de VVD niet mijn partij, als het Dilan Yesilgöz wordt, zou ik dat als Turkse vrouw wel tof vinden. Ik denk zeker dat zij pittig genoeg is."

PROEVEN

Begeef je in verschillende werelden

"Als jong meisje was ik altijd erg nieuwsgierig, ik praatte met iedereen, stapte overal op af. Nog steeds eigenlijk. Mijn man en ik vinden het heel fijn om *sazli sözlü*-avonden te organiseren – Turkse muziek- en dansavonden – maar we gaan ook naar gewone muziekfestivals. Ik sta altijd open voor andere omgevingen, dat past bij me.

Als ik naar mijn eigen gemeenschap kijk, heeft maar een heel klein groepje diezelfde instelling: ik ben daar in een uitzondering. Maar ik heb de overtuiging dat je door in verschillende werelden te verkeren niet blijft hangen in je eigen gedachtegoed, maar juist je visie verbreedt.

Daarom ben ik op voordracht van mijn voorzitter

onlangs lid geworden van de Rotary – een strategische keuze. Om mijn organisatie, maar ook mijzelf als mens, verder te ontwikkelen kan zo'n netwerk interessant zijn. Andersom werkt dat ook zo. Rotaryleden moeten af van het beeld van zielige dames, die geholpen moeten worden. Nu ze kennismaken met een zelfbewuste Turkse vrouw met een eigen onderneming, kantelt ook hun stereotiepe beeld. Ik vind het interessant om daarmee te spelen."

VOELEN

Durf je eigen cultuur te confronteren

"Als het gaat om emoties ben ik temperamentvol, en ergens vind ik dat ook mooi. Emotioneel reageren, je ergens over opwinden of diep geraakt zijn maakt je ook mens. Mijn man en ik filosoferen veel. Hij komt ook uit een Turks gastarbeidersgezin en we genieten ervan om daar samen over te praten, iets wat we niet vanuit huis meekregen. Mijn ouders spraken de Nederlandse taal heel slecht, en mijn moeder heeft niet op school gezeten, waardoor je een minder rijk taalgevoel meekrijgt.

Ik had het fijn gevonden als ik als meisje iemand van buiten de gemeenschap had gekend met wie ik had kunnen praten. Op wie ik had kunnen leunen toen mijn ouders gingen scheiden in mijn puberteit. Dat was een heel moeilijke fase. We hebben het over de jaren tachtig, toen een scheiding nog zeer gevoelig lag in onze cultuur. Voor mij was het toen lastig om mijn eigen identiteit te vormen, met al die overtuigingen binnen onze gemeenschap over wat een goede vrouw was.

Daardoor heb ik wel geleerd dat het soms goed is als mensen met vaste overtuigingen een ander beeld voorgeschoteld krijgen. Mede daarom was ik in 2012 de motor achter de Turkse boot die meedeed aan de gaypride in Amsterdam. Dat had een behoorlijk weerslag. Ik kreeg veel narigheid over me heen en werd zelfs bedreigd – ook vanuit mijn eigen gemeenschap. >>

Ik heb een goede sensor voor zaken die niet pluis zijn

>> Gender is een groot taboe in bepaalde culturen: er is nog een lange weg te gaan in gendergelijkheid, ja ook in Nederland! Hoewel die boot maar één jaar deelnam, ben ik er wel trots op dat ik heb durven botsen met de overtuigingen binnen onze cultuur. Dat schuren, ook al ligt het gevoelig, is zo belangrijk.”

INTUÏTIE

Volg feilloos je buikgevoel

“Al mijn persoonlijke ervaringen hebben geleid tot waar ik nu ben. Een belangrijke richtinggever is mijn buikgevoel, ik handel puur vanuit mijn innerlijke drive. Nu ik ouder ben, ontdek ik steeds meer dat ik sensitief ben en een goede sensor heb voor zaken die niet pluis zijn. Die kwaliteit zet ik vaker in – ook strategisch.

Vanuit mijn achtergrond als hr-specialist weet ik inmiddels dat ik bij het aannemen van nieuwe medewerkers mijn gevoel moet volgen. Als ik tegen mijn gevoel in, puur op ratio, iemand aanneem, blijkt dat later vaak verkeerd uit te pakken. Ik zoek mensen die een stap extra willen zetten en echt iets willen betekenen voor de meiden. Als je alleen geld wilt verdienen, zit je hier verkeerd. Wij blijven een sociale onderneming.

COACH

Op haar derde jaar kwam **Aytun Aydin** (1972, Ankara) vanuit Turkije naar Nederland, waar ze opgroeide in Oss. Ze studeerde human-resources-management in Arnhem en arbeid en organisatie aan de UvA. Ze werkte negen jaar als hr-manager bij zorgorganisatie Cordaan en startte in 2010 haar eigen onderneming: Elance, waar ze meiden en jonge vrouwen coacht. Dit najaar richt ze een nieuw adviesbedrijf op voor hr-professionals: Lancee.

In 2012 was Aydin de motor achter de Turkse boot tijdens de gaypride in Amsterdam. Ze was in die tijd bestuurder bij de Stichting Malaica, een organisatie die zich inzet voor lhbt+’ers, en lid van de Adviesraad Diversiteit en Integratie van de gemeente Amsterdam. Aydin is getrouwd en heeft twee zoons.

Jarenlang deed ik dit werk puur omdat ik voelde dat het moest, inmiddels ben ik wat zakelijker. We worden groter, breiden meer uit. Onze programma’s zijn nu nog alleen gericht op meisjes, maar mijn zoons roepen wel eens: ‘Wij hebben het net zo hard nodig’. Daar hebben ze gelijk in, want hoewel er genoeg jeugdzorgaanbod is, hebben jongens te weinig laagdrempelige mogelijkheden om van gedachten te wisselen over onderwerpen waar zij tegenaan lopen. Gamen, blowen, maar ook eenzaamheid. Ik probeer al zolang ambtenaren te overtuigen van die noodzaak. Onze aanpak, die bewezen doeltreffend is, vertalen naar een aanbod voor jongens staat zeker op mijn verlanglijstje.”

RUIKEN

Zaai het goede

“Het eerste waar ik aan denk bij het zintuig ruiken is de geur van een groot bloemenveld. Ik ben dol op rozen, ik houd van bloemen. Net als in de natuur planten wij zaadjes, we lopen een tijdje met de meiden op en zorgen ervoor dat ze met iemand kunnen praten. Ook lopen hier tientallen stagiaires per jaar, studenten die de meiden versterken. Al die vrouwen ontwikkelen zich verder, ze krijgen na ons banen in de zorg, het onderwijs, bij gemeentes. Zo worden zij nieuwe rolmodellen.

Eén vrouw die in haar studententijd bij mij werkte, zit inmiddels bij McKinsey en heeft daar een eigen meidenorganisatie opgericht. Zo’n initiatief vertelt mij dat we inmiddels niet alleen meer zaaien, maar ook her en der oogsten. Hoe mooi zou het zijn als dit werk niet alleen in Amsterdam en Den Haag beschikbaar is, maar ook in Sittard en Deventer bijvoorbeeld. Elance moet geen megalomane organisatie worden, dus wil ik met liefde onze expertise delen, zodat die op meerdere plekken beschikbaar is. Belangstellenden mogen zij zich gerust melden.

Lange tijd zag ik mezelf niet als voorbeeld, alles wat ik deed was voor de organisatie, het draaide niet om mij. Hoewel ik nog altijd bruis van de energie en een actief sociaal leven heb, moet ik wel meer de balans bewaken. Iets meer rust in mezelf zou goed zijn. Dat eindelijk harde werken en onszelf tekortdoen wil ik niet meer. Daarin ben ik gegroeid. Ik zie nu in dat er achter elk succes wel een motor zit.” <<